

رشد ۹ هزار واحدی شاخص بورس

روز گذشته شاخص کل بازار بورس با ۹ هزار و ۸۴۱ واحد افزایش، در جایگاه یک میلیون و ۳۰۱ هزار واحدی قرار گرفت. در معاملات دیروز بیش از ه‌میلیارد و ۴ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۵ هزار و ۱۵۴ میلیارد ریال داد و ستد شد. همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با ۴۰۶ واحد افزایش به ۳۳۲ هزار و ۹۰۱ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با ۲۵۵ واحد رشد به ۲۱۶ هزار و ۳۱۶ واحد رسید.

رئیس‌جمهور ایران

«وطن امروز» درباره برنامه دولت برای افزایش یارانه‌ها از دی‌ماه گزارش می‌دهد

سناریوهای یارانه جدید

سوال اینجااست: عدد حاصل از اصلاح ارز ترجیحی بسیار بیشتر از ۱۰۶ هزار میلیارد تومانی است که در تبصره ۱۴ لایحه بودجه ۱۴۰۱ آمده است؛ در واقع با احتساب ۸ میلیارد دلار ارز ترجیحی این مبلغ چیزی بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد شد. حال مشخص نیست دولت چه برنامه‌ای برای این مابه‌التفاوت دارد. نکته دیگر این است که آیا ارز ترجیحی دارو و گندم نیز سال آینده کاملا حذف خواهد شد یا اینکه همچنان با ارز ترجیحی واردات این کالاها انجام خواهد شد؟ اینطور که پیداست دولتی‌ها می‌خواهند با وجود تصمیم بر اصلاح ارز ترجیحی، برای جلوگیری از هر گونه اتفاق شوکه‌کننده قیمتی، این عملیات را به صورت تدریجی انجام دهند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه درباره ارز ترجیحی بیان کرد: ارز ۴۲۰۰ تومانی یک نامعاده‌له برای اقتصاد ایران بود و اساسا معلوم نیست پایه ارز ۴۲۰۰ تومانی از کجا بوده است اما اگر می‌خواهیم اقتصاد یک کشور را به هم بریزیم، کافی است که یک نامعاده به آن اضافه کنیم. طبق اعلام میرکاظمی، در آن جلسه متوسط یارانه از محل جبران اصلاح نرخ قیمت ارز کالاهای اساسی ۹۰ هزار تومان خواهد بود، البته برای برخی دهک‌ها از ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار تومان هم شاید بشود. اکنون موضوع در حال کارشناسی است و هنوز نهایی نشده و قطعا افزایش یارانه این‌موضوع روی دهک‌های پایین‌منتر به بهبود ضریب جینی می‌شود.

■ **سناریوهای مختلف پرداخت یارانه**

بنا بر این گزارش، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور مشخص نکرده موضوع ۲ برابر شدن یارانه‌ها مربوط به چند دهک از جامعه است اما به صورت نسبی این‌سگینال را داده که قرار است مجموع یارانه‌های یک خانواده ۴ نفره به حدود ۸۰۰ هزار تومان برسد، این یعنی احتمال دارد مجموع ۲ یارانه نقدی (۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی) و معیشتی (حاصل از اصلاح قیمت بنزین در آبان ۹۸) ۲برابر شود. به عبارت دیگر این احتمال وجود دارد که قریب به ۱۰۰ هزار تومان به مجموع یارانه‌های یک شهروند در دهک‌های ۱ تا ۷ (قریب به ۶۰ میلیون نفر مشمول هر ۲ یارانه معیشتی و نقدی) اضافه شود.

این امکان هم وجود دارد که یارانه نقدی ثابت بماند و دولت بخواهد یک یارانه جدید را به یارانه‌های قبلی ذیل یارانه خرید کالاهای اساسی اضافه کند که البته به احتمال زیاد باید به صورت کارت خرید کالا باشد. از سوی دیگر

گروه اقتصادی: اینطور که پیداست و طبق اعلام معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، موضوع افزایش یارانه‌های نقدی پیش از شروع سال ۱۴۰۱ آغاز خواهد شد و آنطور که وی خبر داده است میزان یارانه‌های نقدی ۲ برابر خواهد شد.

به گزارش «وطن‌امروز»، محسن رضایی دیروز در گفت‌وگو با صداوسیما با تبیین خبرهای خوش اقتصادی که پیش‌تر وعده انتشارش را داده بود، اظهار کرد: طبق لایحه بودجه قرار بود یارانه‌ها را برای سال آینده ۲ برابر کنیم اما آقای رئیس‌جمهور تاکید کرد افزایش یارانه‌ها برای ۳ ماه باقیمانده سال نیز اعمال شود. وی افزود:

مسئولان اجرایی تلاش خواهند کرد در ۳ ماه باقیمانده سال نیز یارانه‌ها را ۲ برابر کنند و اگر این طرح خوبی اجرا شود هر خانوار ۴ نفره ۸۰۰ هزار تومان کالا و پول دریافت خواهد کرد. رضایی گفت: البته قرار بود این طرح از آذر اجرا شود اما به علت بروز مشکلی به دی موکول شد و طبق این طرح بن‌کارتی در اختیار خانوارها قرار می‌گیرد که بخشی از یارانه‌ها به شکل کالا به مردم ارائه می‌شود اما به علت اینکه این بن‌کارت آماده نشده، به دی موکول شد. با آنکه به طور دقیق رضایی مشخص نکرده است این افزایش در کدام یارانه اعمال می‌شود اما گمانه‌زنی‌هایی وجود دارد که دولت می‌خواهد به تمام مشمولان یارانه اول (۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی) حدود ۱۲۰ هزار تومان کارت خرید اعتباری بدهد. با این حساب مجموع یارانه نقدی و کالایی یک خانواده ۴ نفره به حدود ۸۰۰ هزار تومان می‌رسد.

■ **یارانه ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومانی**

سناریو دیگر در رابطه با وعده معاون دیگر رئیس‌جمهور یعنی رئیس‌سازمان برنامه و بودجه است که به نحوی دیگر وعده یارانه را داده است.

پس از تقدیم لایحه بودجه ۱۴۰۱ به مجلس،

نشست خبری رئیس سازمان برنامه و بودجه در حالی برگزار شد که درباره سرنوشت ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی سوالات و ابهاماتی وجود داشت. طبق سناریویی که مسعود میرکاظمی مطرح کرد، دولت می‌خواهد حدود یک‌سوم از درآمد‌های ریالی و نقدی خود را در ازای تغییر شکل و اصلاح این سیاست اشتباه به صورت نقدی در اختیار ۵ دهک اول اقتصادی کشور یعنی حدود ۴۰ میلیون نفر قرار دهد.

میرکاظمی در آن جلسه از یارانه ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومانی از محل جبران اصلاح نرخ ارز کالاهای اساسی خبر داد اما

دیوان

گزارش «عملکرد طرح‌های مرتبط با توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹» تهیه شده است که در آن ترک فعل مسئولان، عدم اجرای به موقع احکام مرتبط با حوزه حمل‌ونقل شهری و عدم پرداخت سهم حمل‌ونقل از منابع بودجه‌ای و منابع حاصل از قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سنوات اخیر، مورد تذکر قرار گرفت.

در گزارش دیوان محاسبات کشور آمده است: طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ بالغ بر ۸۰ درصد‌اعتبارات مربوط به توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور نسبت به اعتبارات اصلاحی، تخصیص داده شده است، در حالی که سازمان حمل‌ونقل عمومی کشور فقط ۶ درصد از آن را مصرف و ۹۴ درصد دیگر را به شهرداری‌های سراسر کشور حواله کرده تا صرف موافقتنامه‌های مبادله‌ای سازمان برنامه و بودجه شود.

گزارش «عملکرد طرح‌های مرتبط با

توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹» تهیه شده است که در آن ترک فعل مسئولان، عدم اجرای به موقع احکام مرتبط با حوزه حمل‌ونقل شهری و عدم پرداخت سهم حمل‌ونقل از منابع بودجه‌ای و منابع حاصل از قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سنوات اخیر، مورد تذکر قرار گرفت.

در گزارش دیوان محاسبات کشور آمده است: طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ بالغ بر ۸۰ درصد‌اعتبارات مربوط به توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور نسبت به اعتبارات اصلاحی، تخصیص داده شده است، در حالی که سازمان حمل‌ونقل عمومی کشور فقط ۶ درصد از آن را مصرف و ۹۴ درصد دیگر را به شهرداری‌های سراسر کشور حواله کرده تا صرف موافقتنامه‌های مبادله‌ای سازمان برنامه و بودجه شود.

گزارش «عملکرد طرح‌های مرتبط با توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹» تهیه شده است که در آن ترک فعل مسئولان، عدم اجرای به موقع احکام مرتبط با حوزه حمل‌ونقل شهری و عدم پرداخت سهم حمل‌ونقل از منابع بودجه‌ای و منابع حاصل از قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در سنوات اخیر، مورد تذکر قرار گرفت.

در گزارش دیوان محاسبات کشور آمده است: طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ بالغ بر ۸۰ درصد‌اعتبارات مربوط به توسعه و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور نسبت به اعتبارات اصلاحی، تخصیص داده شده است، در حالی که سازمان حمل‌ونقل عمومی کشور فقط ۶ درصد از آن را مصرف و ۹۴ درصد دیگر را به شهرداری‌های سراسر کشور حواله کرده تا صرف موافقتنامه‌های مبادله‌ای سازمان برنامه و بودجه شود.

از یازایی دیوان محاسبات از عملکرد طرح‌های مرتبط با ناوگان حمل‌ونقل عمومی

تحقق ۰/۰۴ درصد اهداف نوسازی ۱۴۰ هزار تاکسی پایه گازسوز

ظرف ۳ سال تنها ۱۱ درصد خطوط مصوب مترو نوسازی شد

این گزارش نشان می‌دهد از ۳۲ هزار میلیارد تومان اعتبار پیش‌بینی شده از محل هدفمندی یارانه‌ها بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ سهم حمل‌ونقل عمومی پرداخت نشده است. ضمن اینکه عملکرد این سازمان در اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذاران بخش‌های خصوصی و تعاونی و شهرداری‌ها برای انواع مختلف حمل‌ونقل درون و برون‌شهری فاقد عملکرد است.

دیوان محاسبات بیان می‌دارد از محل پرداخت یارانه سود تسهیلات به نوسازی ناوگان مینی‌بوسرانی صرفا ۳۰ درصد اهداف نوسازی ۱۰۰۰ دستگاه مینی‌بوس پیش‌بینی شده محقق شده است.

سخنگوی گمرک از رشد ۴۴درصدی تجارت ایران با کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی خبر داد

تجارت ۵/۱۰ میلیارد دلاری ایران با اگو

وزن و ۵۷ هزار و ۱۴۸ تن خرید به ارزش یک میلیارد و ۲۷۰ میلیون و ۶۰۱ هزار و ۸۰۷ دلار و کاهش ۳۵درصدی در وزن و کاهش ۱۶ درصدی در ارزش در جایگاه بعدی و پاکستان با یک میلیون و ۸۶۵ هزار و ۶۷۱ تن به ارزش ۷۶۴ میلیون و ۳۸۹ هزار و ۷۲۸ دلار و رشد ۲۲ درصدی در وزن و ۲۸ درصدی در ارزش در جایگاه سوم قرار دارد. وی افزود: با یاکو با ۵۵۳ هزار و ۵۱۵ تن به ارزش ۳۳۵ میلیون و ۸۴۳ هزار و ۸۱۷ دلار و کاهش ۲۲ درصدی

■ **شفافیت گمشده اصلاح ارز ترجیحی**

نکته قابل توجه اینکه اگر قرار است به هر نحوی یارانه جدید به سبد یارانه‌های کشور اضافه شود یا حتی یارانه‌های قبلی ذیل حذف یارانه ارز ترجیحی افزایش پیدا کند که به دنبال آن کالاهای اساسی مانند روغن خوراکی، مرغ، گوشت قرمز و تخم‌مرغ گران شود، احتیاج است شفاف‌سازی مناسبی در این زمینه برای مردم انجام شود. مردم باید بدانند به صورت دقیق قرار است کالاهای مصرفی آنها تا چه میزان افزایش پیدا کند و یارانه‌ها تا چه حجمی از آن را تأمین می‌کند.

اینطور که پیداست یارانه جدید در قالب کارت اعتباری خرید کالا قرار است پرداخت شود، از این رو احتیاج است مردم بدانند به صورت دقیق این کارت چه کالاهایی را پوشش می‌دهد و از چه مراکزی می‌توانند کالاهای مورد نیاز خود را تأمین کنند.

همچنین مصوبه شورای اقتصاد درباره جایگزینی و نوسازی ناوگان تجاری و مسافری دیزلی با هفد نوسازی ۱۹۰۰ اتوبوس شهری و ۶۴ درصد از اهداف پیش‌بینی شده برای خرید اتوبوس از محل فروش اوراق مشارکت اجرایی نشده است. این گزارش حکایت از آن دارد که بهره‌مندی از منابع صندوق توسعه ملی برای بازسازی ناوگان اتوبوسرانی شهری از طریق دریافت تسهیلات کم‌بهره بتازگی شروع شده است.

گزارش دیوان محاسبات همچنین نشان می‌دهد درباره نوسازی ۱۴۰ هزار دستگاه تاکسی پایه گازسوز، تنها ۶۱ دستگاه وارد چرخه حمل‌ونقل شده، یعنی حدود ۰/۰۴ درصد از اهداف مصوبه شورای اقتصاد محقق شده است. نوسازی خطوط مترو نیز وضعیت مطلوبی ندارد و از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ حدود ۱۱ درصد از کل خطوط مصوب احداث و ۱۳ درصد از تعداد واگن‌های پیش‌بینی شده وارد چرخه شده است. ناوگان تاکسیرانی، ۸۳ درصد ناوگان اتوبوسرانی و ۸۵ درصد ناوگان مینی‌بوسرانی کشور فرسوده است. این در حالی است که تنها ۲۷ درصد از طول خطوط مترویی مصوب قانونی، به مرحله بهره‌برداری رسیده است. بنابراین با توجه به افزایش قیمت خودرو و تمایل برای استفاده از حمل‌ونقل عمومی و ترک فعل مسئولان در نوسازی و بازسازی این ناوگان، اتخاذ تدابیر فوری و ارائه طرح‌های تأمین مالی ضروری است.

سه‌شنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۰

وطن‌امروز | شماره ۳۳۸۱

اقتصادی

اخبار

کاهش ارزش لیر با اقتصاد ایران چه می‌کند؟

زنگ خطر برای اقتصاد ایران

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران می‌گوید با پایین آمدن ارزش لیر در مقابل دلار، زنگ خطری جدید برای اقتصاد ایران به صدا در خواهد آمد.

طی هفته‌های گذشته اقتصاد ترکیه با معضلات و مشکلات جدید دست و پنجه نرم کرده و در کنار افزایش کم‌سابقه نرخ تورم در این کشور، ارزش لیر نیز در بازار جهانی شدت کاهش یافته است. هر چند این موضوع می‌تواند به ایجاد مشکلاتی جدید برای اقتصاد ترکیه منجر شود اما در عین حال امکان فراهم کردن بستری جدید در حوزه صادرات را نیز خواهد داشت و کاهش ارزش لیر، قدرت رقابت کالاهای ترک در بازار منطقه را افزایش می‌دهد؛ اتفاقی که چند سال قبل برای ریال نیز رخ داد اما با توجه به تحریم‌ها و مشکلات سیاست‌گذاری داخلی، تجار ایرانی امکان استفاده کامل از آن را پیدا نکردند. رئیس کنفدراسیون صادرات ایران می‌گوید با توجه به اینکه ترکیه در بازارهای مختلف منطقه رقابت یارانه‌های خود را نیز به شمار می‌رود و در کشورهای مانند روسیه و عراق، رقابت سنگینی میان کالاهای صادراتی ۲ کشور وجود دارد، کاهش ارزش لیر اگر با واکنش درست ایران مواجه نشود، می‌تواند به کاهش صادرات کشور منجر شود.

لاهوتی با اشاره به بستر صنعتی و صادراتی اقتصاد ترکیه اظهار کرد: با توجه به کاهش ارزش لیر، قطعا فرصت بسیار مناسبی برای صادرکنندگان ترکیه فراهم شده است؛ از یک سو قدرت رقابت صادرکنندگان ترکیه از گذشته نسبت به صادرکنندگان ایرانی بیشتر بوده و حالا با وجود فراهم بودن زیرساخت‌ها و با کاهش ارزش لیر، فرصت بیشتری برای توسعه بازار در اختیار صادرکنندگان این کشور قرار می‌گیرد. مساله این است که ایران در زمان کاهش ارزش ریال به دلیل بازگشت تحریم‌ها ناگزیر به اعمال برخی سیاست‌ها شد و این سیاست‌ها صادرات کشور را نیز تحت‌الشعاع قرار داد اما صادرکنندگان ترکیه با این مشکلات مواجه نیستند و سیستم اقتصادی آنها به شکلی روان در حال فعالیت است. بنابراین به طور قطع افزایش صادرات در تجارت ترکیه رخ خواهد داد.

وی گفت: با توجه به اهمیت حفظ بازارهای بی‌پروا نی بویژه کشورهای حوزه کشورهای همسود (CIS)، عراق، روسیه، ضرورت دارد دولت حمایت‌های لازم را از صادرکنندگان بویژه صادرکنندگان حوزه کشاورزی و محصولات غذایی به صورت مضامف به عمل آورد. اگر چه تاکنون حمایت‌ها و مشوق‌های خاصی به صادرکنندگان ارائه نشده اما با توجه به کاهش ارزش لیر و افزایش صادرات ترکیه، پرداخت مشوق‌ها دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک الزام است. دولت باید این الزام را در نظر بگیرد و حمایت‌های ویژه‌ای چه در حوزه حمل‌ونقل و چه در حوزه مشوق‌های نقدی داشته باشد تا صادرکنندگان بتوانند در مقابل افزایش قدرت صادرکنندگان ترکیه، کماکان بازارهای خود را حفظ کنند.

رئیس کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران با اشاره به افزایش هزینه حمل‌ونقل پس از پاندمی کرونا گفت: یکی از حوزه‌هایی که با افزایش هزینه ۲ تا ۳ برابری مواجه شد، حمل‌ونقل است. از این رو، دولت در این شرایط می‌تواند با پرداخت نقدی مشوق‌ها به صادرکنندگان بخشی از این افزایش قیمت در حوزه حمل‌ونقل یا حتی بسته‌بندی را پوشش دهد. با چنانچه برای صادرات یکسری کالاهای صادراتی به بازارهای مشخص، مشوق‌های مستقیم پرداخت شود، قدرت رقابت صادرکنندگان ایرانی افزایش می‌یابد.

■ ■ ■

گمرکات تخصصی نساجی

پیش از این باید ایجاد می‌شد

حسن نیل‌فروش‌زاده، عضو هیات‌مدیره صنعت نساجی ایران اظهار داشت: کالای وارداتی انگیزه اقتصادی دارد و بیشتر این کالاها، رسمی از گمرک وارد می‌شوند که دلیل آن هم محاسبه عوارض گمرکی با ارز ۴۲۰۰ تومانی است؛ در صورتی که هزینه‌های تولیدکننده داخلی با ارز آزاد حساب می‌شود و تولیدکننده برای این موضوع تحت فشار است.

به عقیده نیل‌فروش‌زاده، تکن‌نرخ شدن ارز راهکار حمایت از تولید و جلوگیری از فساد ارز ترجیحی است. وی در این باره گفت: با حذف نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی، تولید داخلی با خارجی در شرایط یکسان قرار می‌گیرد و آن وقت می‌توانیم از رقابت صحبت کنیم. از سوی دیگر درآمدهای دولت نیز افزایش پیدا می‌کند، زیرا مبنای تعرفه گمرک از ۴۲۰۰ تومان به قیمت اصلی یعنی بیش از ۲۵ هزار تومان افزایش پیدا می‌کند. عضو هیات‌مدیره صنعت نساجی ایران در بخش دیگری از صحبت‌هایش درباره تخصصی شدن گمرک گفت: تخصصی شدن گمرک‌های نساجی، تصمیم بسیار خوبی بود که باید پیش از این گرفته می‌شد. وی افزود: به دلیل تنوع زیاد پارچه، نیاز است با بررسی دقیق توسط کارشناسان با تجربه، کیفیت و ارزش آن ارزیابی و حق عوارض گمرکی اخذ شود. نیل‌فروش‌زاده تصریح کرد: تخصصی شدن گمرک‌های نساجی بسیار اتفاق عالی بوده اما بهتر بود تعداد این گمرکات محدود بماند. وی افزود: در هر صورت اصل اقدام مناسب است ولی باید تعداد گمرکات همان‌طور که وزارت اقتصاد و گمرک تصمیم گرفته‌اند محدود بماند. امروز مشاهده می‌شود هر فرد ذی‌نفعی در دنبال آن است در محدوده جغرافیایی خود یک گمرک تخصصی نساجی ایجاد کند که در صورت زیاده‌روی بر این موضوع اساسا فلسفه ایجاد چنین گمرکاتی از بین می‌رود.